

ДИАШ ДА КОЩА

ЕДИН ОБИКНОВЕН ФАР В

МОРЕТО

Превод от португалски: Тодор Ценков, —

chitanka.info

Фарът изпрати някъде отдалече своя приятелски поздрав и червената му струя светлина веднага угасна. Нощта беше ясна, но луната не блестеше на изпълненото със звезди небе. При всяко проблясване на струята червеника светлина, която идваше от другата страна на залива, една пурпурна ивица се прокрадваше бегло по повърхността на спокойната вода. Нощната тишина беше съвсем леко милвана от разплискването на ленивите вълни по пясъка на плажа. Щурците не свиреха както през лятото, липсващо и кресливото квакане на жабите от езерцето зад къщата. Обгърнат от тишината, упоен от абсолютния покой на обкръжаващите го неща, Карлос стоеше съсредоточено и неподвижно, с напрегнати сетива, долавящи жадно възприятията от този миг, който никога вече нямаше да се повтори в живота му. Чуваше плисъка на вълните, през ноздрите му проникващо миризмата на море, по лицето си усещаше милувките на свежия бриз, наслаждаваше се на лютивия вкус на цигарата, която висеше от устните му, очите му бавно блуждаха по безмерното небе, допитвайки се с тревожно нетърпение до неуморно блещуващите звезди. Но не успя за дълго време да бяга сам от себе си. Един след друг се завръщаха измамно спомените. Те му отнемаха очарованието от обкръжаващия го свят и го караха наново да съживява миналото, онова ужасно минало, което сега му се явява като някакъв кошмар, едновременно много далечно и много близко. Това минало още го държеше във властта си, протягайки могъщите си лапи през спокойното море, за да го сграбчи дори и там, сред тишината на тази прелестна нощ.

Преди шест месеца вместо блясъка на звездите над бледото си изтощено лице виждаше (винаги, когато един миг на просветление нарушаваше кошмарното бълнуване) едни измъчени очи, които търсеха неговите очи, устни, стиснати в мъчително и нежно очакване. Това бяха Беатрис, Едмундо, Елвира или Хайме, или пък всички заедно, които винаги виждаше неуморими, наведени над неговото легло. Спомняше си за леко поклащащата се лампа, за абажура, омекотяващ млечнобялото развиделяване и очертаващ сенки по високия таван; сенки, които бълнуването му превръщаше в странни призраци. Като че всички странности на неговото въображение, потискани с години, бяха използвали тези часове на слабост, тези часове на борба между просветлението и лудостта, за да изникнат от

дълбочината на неговото същество и се прелеят в кошмарни видения и бълнувания. Понякога това бяха непознати чудовища, широко разтворили огромните си челюсти; или пък бяха жени с дълги, мършави клатещи се ръце, с безмерно големи кореми, огромни бюстове и кожа, изпъстрена с най-чудновата татуировка. Друг път това бяха диви, пустинни и тъжни места, или пък главозамайващи пропасти с бледа светлина, плъзгаща се по теменужно оцветения гранит. Понякога пък бяха лица, които беше познавал преди, или пък някогашни случки в неговия живот, прожектирани на някакво деформирано платно, и превърнати в нелепи и отблъскващи карикатури. Дори и сега, когато е толкова далече от онова време, чувствуващестта остана остра, да пълзи по гърба му, сърцето му ускоряваше пулсирането си само като си спомняше за онези дни, изпълнени с ужаси. Да, миналото беше там, беше с него. Все още си спомняше за своето завръщане, за последния отчаян повик, който той отправи към изчерпаните му до краен предел сили, за да стигне до дома си, до неговия дом, който сякаш винаги бягаше все по-далече пред неговите колебливи, тромави крачки. Дните на мъчения, на глад, на тревоги и на унижения, след напрегнатата борба, водена в продължение на толкова време, бяха го превърнали в онази развалина, в онази шепа разкъсани нерви, която упорито се влачеше, мобилизирайки и последните трохички от енергия все още съществуващи в сломеното му тяло. Със свити до болка ръце, със стиснати челюсти, с бучещи уши и някакъв червен блясък, танцуващ пред очите му, той изкачи малкото стъпала, до които най-после беше стигнал, и почука на вратата. После настъпи абсолютната празнота през едно неизмеримо време, с кошмарни безгранични бълнувания. После малко по малко периодите на съзнание почваха да стават по-дълги и на края спането, без да сънува, му даде възможност да изпита отдавна забравения отид.

През периода на възстановяването дните протичаха спокойно и приятно с кратки разходки на слънце, продължителни без определена насока разговори и четене — леко и през интервали. И тогава старият град, с насочените към небето игли на неговите черкви, с хълмовете, кръстосани от стръмни пътеки, със стогодишните господарски домове, закриващи хоризонтите, със самотните потайни кътчета из плажа, измити и блеснали на слънцето, вечерните шумове на обредните барабани, нарушаващи съня на спокойно спящите, провлечените

гласове на хора, които носеха във вените си смесицата на различни раси, именно тогава всичко онова, което познаваше отпреди, сега вече му създаде едно ново и по-дълбоко очарование за неговата изострена и възраждаща се чувствителност. Пречистеното му от изтезанията сърце се изпълни с по-силно чувство на нежност към простите хора, които живееха там, на разбирателство към техните грешки, на човешка милост към страданията, които ги измъчваха. И тогава започна да разбира, че е съвсем незначително всичко онова, което беше изстрадал, сравнено с всичките страдания на онези, които живееха около него. И това разбиране му даде сили да се подчини на нареждането на командуването, което му беше дошло посредством Beатрис, Хайме, Едмундо и Елвира, събрани на съвет. Моментът не му позволяваше да се грижи за друго нещо освен за това, да възстанови смазаното си от бурята тяло, срещу която беше застанал. И трябваше да живее в продължение най-малко на шест месеца далече от всичко, отдалечен от всяка борба.

И ето, вече месеци откак се намираше там, сближаваше се с морето-приятел, което пееше около острова и ставаше ден след ден по-силно. Той се печеше на слънце и ловеше риба край подводните скали, бълскани от вълните, правеше продължителни разходки из зелените хрости и се сливаше с могъщата природа-покровителка. Но това не беше най-важното. Сега, в момента, когато трябваше да решава, чувствуваше, че в неговия живот Мариана се беше превърнала в една мъчна за разкъсване верига. Преди той никога не е мислил, че едно събиране, родено при случайна среща, може да се превърне в такава постоянна нужда от взаимен контакт, във все по-силно взаимно привличане, което се превръщаше в единствена цел в живота и на двамата. Когато я има за първи път, той се изненада от естествеността, с която тя се отдаваше, без нищо да иска в замяна. Дори когато това се повтори безброй пъти и тя винаги се показваше дружески безкористна, приветлива и всеотдайна, всяко щедра с нежностите си, той дори не помисли, че тя щеше толкова да натежи в този решителен момент от неговия живот.

Под блясъка на звездите, там, край морето, достатъчно беше да притвори очи, за да я види ясно до себе си: зелените ѝ очи в пълен контраст е мургавата кожа, леко повдигнатото носле, малките и добре оформени уши, чувствителните уста с дебели и влажни устни.

Неговото тяло все още не беше се наситило на топлотата на нейната млада моминска плът. Не беше се наситил на изправените ѝ твърди гърди, на нежния ѝ корем, извивката на добре оформения ѝ задник, на учуващо тънкия ѝ кръст. Достатъчно беше в този момент да отвори онази врата и да я събуди, за да я има отново в обятията си и да бъде сладко омаян от нейните милувки, да почувствува на лицето си топлината на нейния дъх и даолови в очите ѝ мълчаливата покана за голямата, всеотдайната любов. После във върховния момент тя щеше да му пошепне с приглушения си глас недоизказаните думи, които познаваше толкова добре и които винаги възпламеняваха отново желанията, скрити в неговото сега възстановено и здраво тяло.

Но въпреки че всичко беше както преди, случило се беше нещо, което щеше да направи такова завръщане невъзможно. Действително ли ще е невъзможно? Звездите блестяха, морето се разстилаше по пустия и притихнал плаж, фарът отправяше оттам, от Понта да Бара, своята червена светлина, която приличаше на някакъв приятелски поздрав. Мариана беше спокойна и щастлива и мир царуваше навсякъде наоколо.

Тогава защо да се завръща? Ако остане, целият му живот щеше да бъде прост и хубав: такъв, какъвто му предлагаше този неизвестен на света кът. Тук щеше да има дълги часове на безделие и ясните привечери, когато ще наблюдава как платноходките плавно хълзгат по спокойното море, тласкали от приятния полъх на свежия североизточен вятър. Щеше да има нощите на пълнолуние със силно развълнувано море, с вълни, които заливат крайбрежието и отдали се на бавна, но настойчива рушителна работа, разравят земята и изядват късове от острова. На плажа при лунно осветление щеше да има песни, ще има самби, тъжни любовни романси, или пък кресливи дечица, които ще пеят своите детски песнички.

През зимата дните стават малки, а дъждът ще бълска по покривите и югоизточният вятър ще свири яростно. Силно развълнуваното море, опразнено от бели платноходки, ще надига яростни вълни, а хора, загърнати в големи наметала от синя мушама, ще наизлизат под дъжда, с лула, димяща в стиснатите им челюсти, за да подсилят внимателно слабите въжета на малките корабчета, приютили се на пристана. Утрините, млечнобели от мъглата, ще застава на прозореца, за да гледа как рибарите минават от южната част

на острова, със запретнати крачоли, показващи мускулестите им прасци, потичващи по мокрия плаж, огънати под тежестта на препълнените с прясна риба кошове.

Привечер, когато се връща от града, ще пристигне параходът от Итапарика. Сату ще излезе с неговата платноходка със закърпено платно, за да превози малкото пътници. По височините кокосовите палми ще размахват клони, шепнейки на вятъра. Разпокъсаните облаци ще чертаят фантастични животни по безмерното поле на синьото небе.

А той, потънал сред този покой от неща и хора, щеше да бъде само още едно човешко същество, едно безкрайно малко същество, но пък безкрайно щастливо, без проблеми и без злоба, без гняв и без мечти, върнал се към първобитния живот, който ще му помогне да заличи следите от раните в неговата смутена душа и да възвърне на тялото си загубената жизненост.

Да се завърне, това значи да изостави всичко, което го обкръжава. Значи, да се върне към буриите, изтощителни дни, към безкрайните нощи, изпълнени със страхове, в очакване всеки момент да се случи нещо трагично, да открива някакво предателство във всеки жест, да подозира някаква опасна клопка във всяка дума. Да се завърне, това значи да работи без отдих дори и когато силите му са стигнали до краен предел, да се сблъска с противоположни интереси, да изяснява с евангелско търпение най-абсурдно неразбиране. Да се завърне би значело, може би, отново да изпита предишните мъчения, ужаса от дните зад решетките, изтръпването на тялото и плашещата се от физическо страдание плът, кошмарните разпити, непрестанните мъчения в тяхната най-сурова и деморализираща форма.

Но писмото до Мариана беше в джоба му и сега трябваше да реши без отлагане. Платноходката на Леонардо беше там долу. Призивът на приятелите от града не допускаше никакво отлагане. Без неговото неотложно присъствие цялата работа би била без полза и никой по-добре от него не знаеше колко мъчно би било всичко да се започне отново. Но в края на краищата какво значение можеше да има провалянето на неговата работа? Струваше ли си за борбата да пожертвува своето щастие? Машинално запали нова цигара и почна леко да изпуска дима, който ме се виждаше в тъмнината. Внезапно пред уморените му очи налетяха едно през друго, размесвайки се безредно, видения като през миналите бълнувания. Изведнъж като че

не се намираше там и една сила, по-могъща от неговата воля, го застави да види отново неща, за които не искаше да си спомня.

По всички краища на света страдаха хора. Нито за миг смъртта не е престанала да виси над земята. Печалбата и алчността създаваха роби и ковяха вериги за бедняците. Във фабриките лошо платени работници бяха принудени да произвеждат съоръжения на разрушението и ужаса. Гладни мъже надигаха ръце тук и там по света, за да искат хляб, мир, правда и работа. Два враждебни и непримириими свята са се изправили един срещу друг. Някакъв полъх на лудост, идващ от страх, изменя неспокойния свят под благосклонния поглед на алчни и продажни божества.

Тогава какво право имаше той сега да се връща назад? Защото е щастлив, защото повечето от нещата не ставаха пред неговия поглед? Как да се реши в този момент, без това да бъде прибързана крачка?

Червеният фар, там от далечния бряг на Бара, още веднъж му изпрати своята мощна светлина, която леко галеше неподвижната повърхност на задрямалата вода. Покоят, обхванал всичко, което го обкръжаваше, не се измени. Звездите не приставаха да пробляват, а кротките вълни не опираха да близат лениво белия пясък на плажа. Но той почувствува, че всичко около него е престанало да бъде както преди. Той изведнъж разбра със сигурност, която го изненадваше, че този толкова преждевременен покой не би могъл да живее в неговото сърце, обгорено от горещия вятър на голяма буря. Покоят все още не беше за него, той все още не можеше да бъде за него.

Звездите блестяха, морето беше спокойно, кротките вълни се разливаха безшумно по плажа. В къщи Мариана спеше и може би сънуваше. Сега нямаше свирещи щурци, нито пък жабешко крякане, което да разкъсва нощната тишина от езерото зад къщата. Кокосовите палми се възправяха гордо и спокойно и украсяваха тихата нощ с дантелените си вейки. Под звездите цареше абсолютен покой. Но този покой не беше достъпен за него. И това му казваше фарът там отдалече, от другия край на залива, като му отправяше поздрава на своята червена бляскава светлина, която леко се хълзгаше по повърхността на неподвижната вода!

Леонардо беше там долу, платноходката — готова за път, лулата пробляваше в нощната тъмнина, която сега беше лишена от тайнственост.

Карлос погледна звездите, погледна неподвижното море, погледна огърлицата светлини на отсрещния град, обхвана с последен поглед малкия свят, който се стремеше да го задържи. Тогава, решил се най-после, изчака фарът да блесне още веднъж и наново да загасне. След това слезе бавно, хълзна писмото за Мариана под нейната врата, изправи се с рязко движение и разпери дългите си ръце, за да изпъне изтръпналите си мускули. Едва след това, без да погледне нито веднъж назад, той тръгна с отмерени крачки към плажа, за да потърси малката платноходка на Леонардо. Междувременно на небето звездите продължаваха да пробляват неуморно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.